

DARBA UZDEVUMS

Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskā plānojuma izstrādei

Izmantotie saīsinājumi

MK – Ministru kabinets;

RD – Rīgas dome;

RTP – Rīgas teritorijas plānojums;

RVC – Rīgas vēsturiskais centrs;

Stratēģija – Rīgas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam projekts;

TIAN – teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;

TmP – tematiskais plānojums.

1. Tematiskā plānojuma nepieciešamības pamatojums

Galvenais normatīvais priekšnoteikums ūdens teritoriju un krastmalu tematiskā plānojuma izstrādei ir likums „Par pašvaldībām”, kas nosaka, ka pašvaldības autonomā funkcija ir regulēt kārtību, kādā tiek izmantoti publiskā lietošanā esošie ūdeņi. Pastarpināti publisko ūdeņu tēma saistāma arī ar šī likuma punktu, kas nosaka pašvaldības pienākumu veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu.

Ūdens objekti ir būtiska Rīgas pilsētas teritorijas daļa, kam piemīt funkcionāls, estētisks un ekonomisks potenciāls. Līdzšinējā plānošanas praksē ūdens telpas un krastmalu attīstība skatīta vairāk kā ierobežojama darbība. Pirmais solis Rīgas zilās struktūras „atvēršanai” ir noteikumi ūdens izmantošanai, kas iestrādāti RVC teritorijas plānojuma un daļēji – RTP grozījumos. Izstrādes stadijā ir Stratēģija, kurā iekļauti nosacījumi vienotas ūdens telpiskās struktūras izveidei. TmP uzdevums būs detalizēt Stratēģijā iestrādātos risinājumus un noteikt papildus prasības, kas nodrošina šo risinājumu īstenošanu praksē.

RD Mājokļu un vides departaments strādā pie apsaimniekošanas noteikumu izstrādes Daugavai un Ķīšezeram, un turpmāko divu gadu laikā plānots izstrādāt tos arī pārējiem Rīgas ūdens objektiem. TmP ietvaros nepieciešams saskaņot apsaimniekošanas noteikumos iekļautos risinājumus ar RTP prasībām.

Nemot vērā šos priekšnoteikumus, jaunajā RTP jāturpina strādāt pie ūdens izmantošanu regulējošo vadlīniju mērķtiecīgas pilnveidošanas.

2. Tematiskā plānojuma mērķis

Izvērtējot ūdens teritoriju potenciālu, radīt priekšnoteikumus zilās struktūras funkcionālai un telpiskai integrācijai Rīgas pilsētvidē.

3. Tematiskā plānojuma uzdevumi

3.1. Izstrādāt nosacījumus ūdeņu teritoriju un krastmalu izmantošanai publiski pieejamām ūdenstilpēm;

- 3.2. Izstrādāt nosacījumus ūdeņiem pieguļošo teritoriju apbūvei un piekļuves ūdensobjektiem nodrošināšanai;
- 3.3. Noteikt renaturalizējamos ūdensobjektus un izstrādāt principus tiem pieguļošās vides veidošanai;
- 3.4. Noteikt teritorijas, kurās risinājumi saskaņojami ar citos TmP iekļautajiem risinājumiem.

4. Tematiskā plānojuma izstrādes metodika, izstrādes posmi un process

- 4.1. Ņemot vērā RVC AZ TIAN un RTP TIAN grozījumos iekļautos nosacījumus ūdens teritoriju un krastmalu izmantošanai¹, un citus līdz šim izstrādātos plānošanas dokumentus ūdeņu teritorijām un krastmalām Rīgā, izstrādāt pētījumu „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte”, kura ietvaros:
 - 4.1.1. tiek apskatīti publiskie ūdeņi (atbilstoši Civillikuma 1102.pantam) un citi ūdens objekti (atbilstoši RD Pilsētas attīstības departamenta sagatavotam sarakstam);
 - 4.1.2. tiek veikta esošās izmantošanas, publiskās piekļuves un ekoloģiskās situācijas analīze ūdensobjektiem;
 - 4.1.3. balstoties uz analīzes rezultātiem tiek noteikti principi ūdensobjektu un to krastmalu izmantošanai un tālākai attīstībai. Atbilstoši principiem tiek noteikts ūdensobjektu un to krastmalu funkcionālais zonējums un izstrādāti papildus noteikumi izmantošanai un ūdens teritoriju un krastmalu savstarpējai sasaistei;
 - 4.1.4. tiek izstrādāti principi esošo ūdensobjektu saglabāšanai un likvidēto ūdensobjektu renaturalizācijai;
 - 4.1.5. tiek radīti priekšnoteikumi TmP „Apstādījumu struktūras un publisko telpu tematiskais plānojums” izstrādei;
- 4.2. Izveidot un koordinēt TmP darba grupu :
 - 4.2.1. Darba grupas sastāvs:
 - 4.2.1.1. RD Mājokļu un vides departaments – ūdensobjektu ekspluatācijas noteikumu izstrādes laikā veiktās izpētes un ūdensobjektu noma;
 - 4.2.1.2. RD Satiksmes departaments – pietātņu un nostiprināto krastmalu apsaimniekošanas jautājumi;
 - 4.2.1.3. RD Īpašuma departaments – ar ūdensobjektu nomu saistīto zemesgabalu noma;
 - 4.2.1.4. Rīgas pilsētas būvvalde – prasības būvprojektiem un detālplānojumiem, to izpildes kontrole;
 - 4.2.1.5. Nevalstisko organizāciju un profesionālo organizāciju pārstāvji – specifiski jautājumi atbilstoši kompetencei;
 - 4.2.2. Darba grupa piedalās visā TmP izstrādes procesā:
 - 4.2.2.1. Piedalās pētījuma „Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte” izstrādes posmu atskaitēs atbilstoši kompetencei;
 - 4.2.2.2. Sniedz priekšlikumus TmP izstrādei;
- 4.3. Noformēt TmP kā grafisko materiālu ar paskaidrojuma rakstu.

5. Plānotā sadarbība ar citām Rīgas domes struktūrvienībām

- 5.1. RD Mājokļu un vides departaments;

¹ Pieejami RD Pilsētas attīstības departamenta mājas lapā <http://rdpad.lv/services/deliberative/article.php?id=103725>

- 5.2. RD Satiksmes departaments;
- 5.3. RD Īpašuma departaments;
- 5.4. RD Izglītības, kultūras un sporta departaments;
- 5.5. Rīgas pilsētas būvvalde;
- 5.6. Rīgas izpilddirekcijas.

6. Plānotā sadarbība ar valsts un citām organizācijām

- 6.1. Dabas aizsardzības pārvalde;
- 6.2. Rīgas Brīvostas pārvalde.

7. Tiesību akti

- 7.1. Likums „Par pašvaldībām”;
- 7.2. Attīstības plānošanas sistēmas likums;
- 7.3. Teritorijas attīstības plānošanas likums un uz tā pamata izdotie MK noteikumi;
- 7.4. Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likums;
- 7.5. Aizsargjoslu likums;
- 7.6. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- 7.7. Zvejniecības likums;
- 7.8. Ūdens apsaimniekošanas likums;
- 7.9. MK 16.10.2012. noteikumi Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”;
- 7.10. MK 03.06.2008. noteikumi Nr.406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika”;
- 7.11. MK 20.02.2007. noteikumi Nr.131 „Aizsargjoslu noteikšanas metodika ap aizsprostiem”;
- 7.12. MK 17.02.2004. noteikumi Nr.86 „Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanas metodika”;
- 7.13. MK 20.01.2004. noteikumi Nr.43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”;
- 7.14. MK 04.08.1998. noteikumi Nr.284 "Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika";
- 7.15. MK 21.02.2012. noteikumi Nr.125 "Dabas lieguma "Jaunciems" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi";
- 7.16. MK 14.03.2006. noteikumi Nr.204 "Dabas parka "Piejūra" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi";
- 7.17. MK 24.04.2007. noteikumi Nr.281 "Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas";
- 7.18. MK 27.03.2007. noteikumi Nr.213 "Noteikumi par kritērijiem, kurus izmanto, novērtējot īpaši aizsargājamām sugām vai īpaši aizsargājamiem biotopiem nodarītā kaitējuma ietekmes būtiskumu";
- 7.19. MK 22.08.2006. noteikumi Nr.690 "Noteikumi par Rīgas brīvostas robežu noteikšanu”;
- 7.20. MK 10.01.2012. noteikumi Nr.38 "Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība";
- 7.21. MK 12.07.2011. noteikumi Nr.549 "Noteikumi par ūdens objektiem, kuru hidroloģiskais režīms ir regulējams ar hidrotehniskajām būvēm";
- 7.22. MK 31.05.2011. noteikumi Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem";
- 7.23. MK 24.11.2009. noteikumi Nr.1354 "Noteikumi par sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu kartēm un plūdu riska pārvaldības plānu";

- 7.24. MK 25.06.2009. noteikumi Nr.646 "Noteikumi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām";
- 7.25. MK 27.12.2005. noteikumi Nr.1014 "Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība";
- 7.26. MK 19.10.2004. noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību";
- 7.27. RD 20.12.2005 saistošie noteikumi Nr.34 "Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi";
- 7.28. RD 07.02.2006. saistošie noteikumi Nr.38 "Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi";
- 7.29. RD 15.11.2011. saistošie noteikumi Nr.147 "Rīgas pilsētas hidrogrāfiskā tīkla lietošanas un uzturēšanas noteikumi";
- 7.30. RD 07.03.2006. saistošie noteikumi Nr.42 "Rīgas brīvostas noteikumi";
- 7.31. RD 01.07.2003. saistošie noteikumi Nr.48 "Īslaicīgas lietošanas būvju — tirdzniecības kiosku un paviljonu, sezonas terašu un nojumu izvietojuma un ekspluatācijas noteikumi";
- 7.32. RD Mājokļu un vides departamenta „Daugavas akvatorijas raksturojums (posmā no Rīgas robežas līdz Vanšu tiltam) un ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi”²;
- 7.33. RD Mājokļu un vides departamenta „Ķīšezera raksturojums un tā ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi”³;
- 7.34. RD Mājokļu un vides departamenta „Juglas ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi”⁴.

8. Citi izejas materiāli

Pētījumi:

- 8.1. Degradēto teritoriju un objektu apsekojums Rīgā. SIA „Datorkarte”, 2012.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.2. Pilsētvides attīstību raksturojošo pakalpojumu kvalitātes un pieejamības novērtēšanas metodoloģija Rīgas apkaimju līmenī. SIA „Datorkarte”, 2011.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.3. Rīgas akvatoriju krastmalu attīstības studija. Projektēšanas birojs „Arhis”, 2011.gads (*materiāli pieejami RD Pilsētas attīstības departamentā*);
- 8.4. Priekšlikumi un rekomendācijas Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas apbūves noteikumu grozījumiem ūdens teritoriju un krastmalu izmantošanai. SIA „EgG”, 2010.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.5. Vadlīniju izstrāde Rīgas pilsētas inženierinfrastruktūras turpmākai attīstībai. SIA „Aqua-Brambis”, 2009.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.6. Rīgas pilsētas degradēto objektu un teritoriju revitalizācijas programma RD Pilsētas attīstības departaments, 2009.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);
- 8.7. Rīgas pilsētas ainavu teritoriju izdalīšana, analīze un novērtēšana. LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, 2009.gads (*materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv*);

² Pieejami RD Mājokļu un vides departamenta mājas lapā <http://mvd.riga.lv/lv/>

³ Pieejami RD Mājokļu un vides departamenta mājas lapā <http://mvd.riga.lv/lv/>

⁴ Pieejami RD Mājokļu un vides departamentā

- 8.8. Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums Rīgas teritorijas plānojuma 2006.-2018.gadam grozījumiem. SIA „Vides Konsultāciju Birojs”, 2008., 2009. gads. *(materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv)*;
- 8.9. Ekoloģiskā stāvokļa novērtējums : Daugavas ūdensteču analīze, Daugavas lejtecē, Ķīšezērā /2005/ *(materiāli pieejami RD Mājokļu un vides departamentā)*;
- 8.10. Vides piesārņojuma izpēte bijušajā Rīgas pilsētas izgāztuvē „Kleisti”. SIA „Geo Consultants”, 2005. gads. *(materiāli pieejami RD Mājokļu un vides departamentā)*;
- 8.11. Ar Daugavu saistīto Rīgas pilsētas ūdensteču – Buļļupes, Audupes, Mīlgrāvja, Hapaka grāvja, Zunda kanāla – apsekojums, ekoloģiskā stāvokļa un ietekmes uz Daugavu novērtējums. SIA „E-Daugava”, 2005. gads. *(materiāli pieejami RD Mājokļu un vides departamentā)*;
- 8.12. Ķīšezera un tā sateces baseina vides raksturojums, ezera piesārņojuma avotu identifikācija un ekoloģiskais novērtējums. SIA „E-Daugava”, 2005. gads. *(materiāli pieejami RD Mājokļu un vides departamentā)*;
- 8.13. Degradēto teritoriju izpēte Rīgas pilsētā. SIA „Grupa93”, 2004. gads. *(materiāli pieejami interneta vietnē www.sus.lv)*;
- 8.14. Piesārņojuma avotu identifikācija un novērtējums Daugavas lejtecē SIA „E-Daugava”, 2004. *(materiāli pieejami RD Mājokļu un vides departamentā)*;
- 8.15. Stratēģija *(materiāli pieejami RD Pilsētas attīstības departamentā)*.

Koncepcijas:

- 8.16. RD Mājokļu un vides departamenta "Rīgas pilsētas virszemes ūdens objektu apsaimniekošanas koncepcija 2008.-2013.". *(materiāli pieejami RD Mājokļu un vides departamenta mājas lapā <http://mvd.riga.lv/lv/vide/>)*;
- 8.17. Rīgas peldvietu un aktīvās atpūtas zonu labiekārtošanas koncepcija 2007.-2010. gadam. Rīgas izpilddirekcijas, 2007. gads *(materiāli pieejami RD Pilsētas attīstības departamentā)*;
- 8.18. Daugavas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015. gadam; Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 2010. gads *(materiāli pieejami interneta vietnē http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/udens_aizsardziba/_upju_baseini/)*
- 8.19. Rīgas vides programma 2011.-2017. gadam (projekts), *(materiāli pieejami RD Pilsētas attīstības departamentā)*.

9. Tematiskā plānojuma rezultātu saturs

Atbilstoši MK 30.04.2013. noteikumiem Nr. 240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” prasībām ekspertu izstrādāts dokuments, kurš ietver:

- 9.1. nosacījumus ūdeņu teritoriju un krastmalu izmantošanai un attīstībai publiski pieejamās ūdenstilpēs;
- 9.2. nosacījumus ūdeņiem pieguļošo teritoriju apbūvei un piekļuves ūdensobjektiem nodrošināšanai;
- 9.3. renaturalizējamo un saglabājamo ūdensobjektu attēlojumu un principus tiem pieguļošās vides veidošanai;
- 9.4. noteiktas teritorijas, kurām piemērojama lokālplānojuma vai detālplānojuma procedūra ūdeņu teritorijas vai krastmalas risinājumu detalizācijai un noteiktas prasības šo plānojumu izstrādei;
- 9.5. instrumentus un rīcības plānojuma risinājumu īstenošanai.

10. Tematiskā plānojuma noformēšana

- 10.1. Paskaidrojuma raksts;
- 10.2. Grafiskais pielikums;
- 10.3. Priekšlikumi TIAN.

11. Kas tiks iestrādāts Rīgas teritorijas plānojumā

- 11.1. Paskaidrojuma raksts: TmP koncepcijas un ietverto risinājumu apraksts.
- 11.2. Grafiskajā daļā: 10.1.uzskaitīto TmP risinājumu kartogrāfisks attēlojums atbilstoši RTP mēroga noteiktībai;
- 11.3. TIAN: Nosacījumi ūdens objektu un to krastmalu aizsardzībai, pārvaldībai un plānošanai atbilstoši grafiskajā daļā noteiktajam.

12. Sasaiste ar citiem tematiskajiem plānojumiem

TmP risinājumos nodrošināt sasaisti ar pārējiem RTP izstrādes ietvaros sagatavotajiem TmP.

13. Sabiedrības līdzdalības pasākumi

Sabiedrības līdzdalību nodrošināt atbilstoši RTP Darba uzdevuma 5.punktā minētajam, kā arī pirms TmP apstiprināšanas iepazīstināt sabiedrību ar izstrādāto TmP.

14. Tematiskā plānojuma izstrādes termiņš

TmP izstrādes ilgums atbilstoši RTP Darba uzdevumā noteiktajam laika grafikam.

Direktora p.i.

Dz. Balodis

*Rīgas domes
Pilsētas attīstības departamenta
Pilsētviesu attīstības pārvaldes vadītāja,
direktora vietniece pilsētviesu attīstības
jautājumos*

I. PURMALE

26-09-2013